Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 265. Brașovŭ, Vinerĭ 2 (14) Decemvrie 1888.

## „Kolozsvár“ și biserica română gr. orientală.

III

Mai de multe orĭ amŭ cetitŭ în anulŭ acesta în „Kolozsvár“ articulĭ de natura celui reprodusŭ în numĕrulŭ nostru de erĭ.

Inceputulŭ s'a facutŭ, décă ne aducemŭ bine aminte, din incidentulŭ adunării generale a „Asociațiunei transilvane“ ținută în Abrud, învinuindu-se greco-orientalii, că au terorisatŭ pe greco-catolicĭ și că nicĭ pe unŭ George Barițiu nu voiau sĕ-lŭ alégă președinte, *numai pentru că este greco-catolicŭ*. O minciună nerușinată.

De altă dată totŭ sub acestŭ pretecstŭ s'a amestecatŭ „Kolozsvár“ în afacerile scólei civile de fete a Asociațiunei, bătêndu'șĭ jocŭ de ea, și pentru conflictele regretabile ce se iviseră între fostulŭ corpŭ profesoralŭ și între comitetŭ, făcênd réspunḑĕtorĭ pe greco-orientalĭ, carĭ numai pentru aceea arŭ fi înființatŭ scóla în Sibiiu, în metropolea „neunițilorŭ“ ca sĕ pună mâna pe ea etc.

Mai deunăḑĭ, când cu neîntărirea alegerei părintelui archimandritŭ Popea ca vice-președinte alŭ Asociațiunei, totŭ „Kolozsvár“ vine și se încércă a îmbĕta lumea cu apă rece, justificândŭ nejustificabila faptă a guvernului cu aceea că prin asta guvernulŭ a datŭ numai o satisfacțiune greco-catolicilorŭ persecutațĭ și maiorisațĭ de greco-orientalĭ.

Dér tóte acestea au privitŭ numai viéța socială a Românilorŭ.

Acum înse vine totŭ acea pénă plătită, și *în organulŭ subvenționatŭ alŭ guvernului*, îșĭ dă aerulŭ de a *apĕra biserica greco-catolică română contra bisericei greco-orientale române*.

Trage paralelă între aceste două bisericĭ românescĭ din punctulŭ de vedere alŭ intereselorŭ statului ungarŭ și ajunge la conclusiunea, că: numai biserica greco-catolică póte da statului patrioțĭ credinciosĭ pentru-că din causa deosebirei de confesiune n'are legăturĭ cu Bucurescii; din contră credincioșii bisericei române gr. or. suntŭ elemente *centrifugale* și suntŭ nepatriotice pentrucă *biserica lorŭ*, în urma identității religionare cu România (—de ce nu și cu Rusia, cum au maĭ scris'o și alții înaintea lui „Kolozsvár?“) nicĭ nu póte cresce altfelŭ de cetățenĭ ai statului, decâtŭ de aceia, pentru carĭ *„rĕsare sórele în orașulŭ Bucurescĭ.“* Ergo: biserica română greco-orintală *delendam esse censeo*.

O gogoriță vechiă acésta!

Scopulŭ acestei denunciărĭ pĕcătóse și învechite nu póte fi înse ceea ce ar urma dintr'însa ca o consecvență naturală a premiselorŭ, ca adecă, décă i-ar sta în putință, guvernulŭ sĕ vină și sĕ ștérgă biserica gr. or. de pe fața pămêntului, pentru că sciutŭ este, că décă printr'o minune, peste nópte, toțĭ Românii gr. or. s'ar face gr. catolicĭ ba décă chiar toțĭ Romanii gr.-catolicĭ și gr.-orientalĭ s'arŭ lăpĕda de religiunea strămoșéscă și într'o clipă s'arŭ face *Calvinĭ*, totŭ „Kolozsvar“ și cei de o pănură cu dênsulŭ arŭ da alarmă de focŭ, că e patria în periculŭ, căcĭ Românii în viitor vorŭ fi una și nu se vorŭ mai certa între sine, ci vorŭ pune umĕrŭ la umĕrŭ contra asupritorilorŭ comunĭ, și ar provocă pe guvernŭ, ca cu tótă energia sĕ întrevină și sĕ împedece unirea, căcĭ *„Salus reipublicae suprema lex esto“*, apoi salutea statului la noi, încâtŭ pentru nemaghiarĭ, culminéză în principiulŭ *„divide et impera.“*

Este înse scopulŭ de a justifica persecuțiunile *escepționale* puse la cale contra bisericei *gr. orientale*. Căcĭ sĕ nu amintimŭ de alte casurĭ, suntŭ de ajunsŭ mĕsurile escepționale, luate fațǎ cu acea biserică, cu privire la *dotațiunea de statŭ*, mĕsurĭ carĭ nu s'au luatŭ nicĭ față cu biserica săséscă, nicĭ față cu bisericile maghiare necatolice, nicĭ față cu jidanii și nicĭ chiar față cu biserica gr. catolică română, și rutênă, rĕmânêndŭ pentru tóte acestea în vigóre disposițiunile de mai 'nainte, *numai biserica gr. or. română din Transilvania fŭ lipsită de dreptulŭ ei autonomŭ de a distribui însășĭ ajutorulŭ de statŭ între preoții sĕi,* chiar acea biserică românéscă, care îșĭ are autonomia sa garantată prin lege.

Este lucru mare așadéră acéstă disposițiune escepțională față cu o biserică *autonomă* atâtŭ de estinsă ca cea gr. or. română, și ca sĕ apară încâtva justificată, trebue înferată biserica ca „nepatriotică“, „periculósă pentru statŭ“, ér astăḑĭ nu este lucru mai ușorŭ ca acesta în *„fericita“* nóstră patriă.

Șĭ-apoi mai este scopulŭ infernalŭ, ca aceste invinuirĭ *sĕ apară chiar ca făcute din partea Românilorŭ greco-catolicĭ* contra bisericei gr.-or. ca și prin asta *sĕ se mai potențeze vrajba între fiii aceleiașĭ mame*, aducêndŭ în ispită pe celŭ ce cetesce articululŭ din cestiune, sĕ presupună, că autorulŭ lui este vr'unŭ românŭ gr.-catolicŭ.

La urma urmelorŭ e cu putință ca autorulŭ sĕ fiă vr'unŭ gr.-catolicŭ, dér *renegatŭ* alŭ națiunei și bisericei sale române, ce l'a botezatŭ și l'a întrodusŭ în sinulŭ creștinilorŭ, pentru că „nu este pădure fără uscăturĭ“ este, ḑicemŭ, probabilŭ că autorulŭ sĕ fiă vr'o asemenea ființă perdută, care se hrănesce colaborândŭ la „Kolozsvar“; protestămŭ înse și trebue sĕ protesteze fie-care Românŭ binesêmțitorŭ în contra unei asemenea manopere infernale, care *nu póte veni dela unŭ fiu adevĕratŭ alŭ bisericei române greco-catolice*.

Nicĭ Metropolia gr.-catolică de Alba-Iulia și Făgărașŭ, nicĭ umbrele tericițilorŭ Șincai, Petru Maiorŭ, Mureșianŭ, Cipariu, nicĭ fruntașiĭ românĭ greco-catolicĭ în viéță, ca d-lŭ George Barițŭ, nu au trebuință de glorificarea patriotismului lorŭ prin „Kolozsvar“. In împrejurările de astăḑĭ laudele lui „Kolozsvar“ și a tuturorŭ aderențilorŭ sĕi nu potŭ fi decâtŭ insulte pentru biserica română gr.-catolică și pentru toțĭ fiii ei.

---

## DIN AFARĂ.

După cum se scrie din Parisŭ, principele *Victorŭ Napoleon va scóte în ḑilele acestea unŭ nou manifestŭ* către aderenții sĕi, dintre carĭ în decursulŭ sĕptĕmânei trecute mai mulțĭ au fostŭ la Bruxela pentru a se sfătui în acéstă privință. La sfatŭ au luatŭ parte generalulŭ du Barrail, deputatulŭ Jolibois, d. de la Cretelle și alțĭ fruntașĭ ai partidului boulangistŭ. S'a stabilitŭ ca în manifestŭ sĕ se declare și céră ca poporulŭ francesŭ sĕ fiă întrebatŭ elŭ însușĭ și d'a dreptulŭ că ce felŭ de formă de guvernamentŭ doresce: imperiu orĭ republică. Manifestulŭ va mai spune apoi că principele se va supune hotărârei poporului chiar când acésta i-ar fi defavorabilă.

Corespondentulŭ din Roma alŭ fóiei „Neue freie Presse“ scrie: Sgomotele despre nisce *sfaturĭ ce le-ar fi datŭ administrațiunea armatei prusiene ministerului italianŭ de rĕsboiu* se întemeiază pe faptulŭ, că generalulŭ Bertolè-Viale, ministrulŭ italian de rĕsboiu a cerutŭ dela Berlinŭ comunicărĭ despre organisarea regimentelorŭ germane de căi ferate și alte mĕsurĭ privitóre la mobilisare. Nu e dreptŭ, că cei din Berlinŭ ar fi recomandatŭ organisarea armatei după sistemulŭ teritorialŭ. Nu e nicĭ unŭ oficer în armata italiană, care sĕ nu fiă convinsŭ, că sistemulŭ teritorialŭ corĕspunde scopului, dér acestei reforme îi stau în cale motive politice și trebue sĕ se procéadă cu băgare de sémă și încetŭ. Dealtmintrelea reforma e în cursŭ. Deocamdată s'a împărțitŭ artileria în regimente teritoriale și în puținĭ anĭ probabilŭ că va veni la rêndŭ cavaleria. O altă reformă privesce serviciulŭ în companiă. După lungĭ chibzuirĭ, marele statŭ majorŭ generalŭ a propusŭ sĕ se modifice regulamentulŭ în acéstă privință după modelulŭ regulamentului armatei germane. Cu esecutarea propunerei au fostŭ însărcinațĭ deja doi oficerĭ superi-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

### Cine 'nvață carte are parte.

*Teiușiu*, 1888.

„Incetŭ încetŭ, ca cu boii, ajunserămŭ în orașulŭ X. Mĕ așeḑă tata acolo în cvartirŭ, se duse pe la profesorĭ și mĕ înscrise la școlă. Apoi se întórse acasă, după ce mĕ amenință, că sĕ nu mĕ pună posna sĕ mĕ ducŭ acasă fără scirea lui, căcĭ va fi vai de capulŭ meu.

„Amenințarea acésta nu mĭ-a convenitŭ de locŭ, vĕḑêndŭ că ultima'mĭ mângăere mĭ s'a nimicitŭ.

„Când m'am treḑitŭ fără tata, îmĭ venea sĕ fugŭ pe délurĭ de uritŭ și de măhnitŭ ce eram. Plângeamŭ — și așŭ fi totŭ plânsŭ, décă nu așŭ fi observatŭ, că băeții cu carĭ eram încvartiratŭ rîdéu cu hohotŭ de mine, ba încă mĕ și batjocuréu.

„Ce sĕ fi sciutŭ eu face în astfelŭ de împrejurărĭ? M'am lăsatŭ de plânsŭ și începuiu a mĕ încuragea.

„Ba mai târḑiu începuiu a mĕ și bate cu acei băețĭ pe întrecute, căcĭ, ce sĕ negŭ, la de-acestea eramŭ mare meșterŭ.

„Profesorii încă m'arŭ fi avutŭ dragŭ, căcĭ de învĕțatŭ învĕțamŭ fórte bine, dér eram fără sémă neașeḑatŭ, mĕ băteamŭ în tóte ḑilele cu băeții și făcémŭ și alte nesdrăvănii, din care pricină trebuiau sĕ mĕ pedepséscă.

„Mĭ-aducŭ aminte, că odată, fiindŭ zăpada muiată, ne îmbrujirămŭ. Deodată îmĭ trăsnesce'n capŭ idea sĕ facŭ unŭ omŭ de zăpadă. Ilŭ făcuiu, dér nu mĕ îndestuliiu numai cu atâta, ci luaiu omulŭ de zăpadă, ilŭ duseiu în școlă și-lŭ așeḑaiu pe cuptorŭ, care era fierbinte. Deodată se auḑi o pocnitură și cuptorulŭ se făcŭ fărîme. Mĭ-am și luatŭ apoi rĕsplata, numai eu sciu ce am căpĕtatŭ dela profesorulŭ de clasă.

„După ce mâncai o bătaiă bună, o luai la sănĕtósa către casă, uitasemŭ ce mĭ-a fostŭ ḑisŭ tata la despărțire.

„Tata, cum mĕ vede, ia sbiciulŭ din cuiu — și haida cu mine 'ndĕrĕtŭ, fără sĕ mĕ mai întrebe de ce am venitŭ acasă. Inzadarŭ plângea mama, tata nu voi sĕ scie nimicŭ.

„Merse apoi pe la profesorĭ și-i întrebă, că ce am făcutŭ. Plăti cuptorulŭ și se întórse în cvartirŭ la mine. Eu nu mai sciu nimicŭ ce a făcutŭ tata, pentru că eram greu bolnavŭ, mĕ prinseseră frigurile de drumulŭ celŭ lungŭ și de fóme.

„Dér se vede că pățania acésta nu mĭ-a fostŭ destulă 'nvĕțătură. Mĕ puse naiba altădată sĕ prindŭ o mulțime de paserĭ. Le legai într'o năframă și mĕ dusei cu ele la scólă, în fală, veḑĭ Dómne, ca sĕ arĕtŭ conșcolarilorŭ mei ce bravŭ sunt eu.

„In scólă băgai năframa cu paserile în pulpitul băncii. Dér ce sĕ veḑĭ? Când esplica profesorulŭ mai bine, deslegându-se năframa, brrr... paserile mele, care prin ferestri, care în fața profesorului. Se 'nțelege, că nicĭ de astă-dată n'am rĕmasŭ nepedepsitŭ.

„Vĕḑêndŭ, că nu merge bine așa, începuiu a mĕ lăsa de glumele acestea nechibzuite. Și nicĭ n'am mai fostŭ pedepsitŭ în viéța mea.

„Mĭ se'ntêmplau înse alte neajunsurĭ, din causa neroḑiei mele. Așa într'o diminéță mĕ trimete unŭ profesorŭ cu o scrisóre la nevastă-sa. 'Mĭ spune, că sĕ i-o dau numai dênsei în mână. Trebuia prin urmare sĕ intru în odaiă la dênsa. Tocmai erau spălate podelele și pe ele erau întinse covóre.

„Eu nesciindŭ de ce suntŭ așternute aceste covóre, începui a sări în drépta și 'n stânga prin odaia dinteiu în care intrasem, ca nu cumva sĕ calcŭ pe covóre și sĕ-le întinŭ. Auḑindŭ soția profesorului, care se afla în altă odaiă, săriturile grozave ale mele, eși numai decâtŭ sĕ vadă ce naiba s'a întêmplatŭ.

„Indată ce o vĕḑuiu, începuiu a-i spune, că nu ar trebui întinse țolele acelea pe josŭ și încă chiar în cale, căcĭ ḑĭu, de nu băgamŭ de sémă, așŭ fi călcatŭ pe ele și pe tóte le-așŭ fi întinatŭ.

orĭ. Cum vedemŭ, totŭ e adevĕratŭ, că cercurile militare superióre din Roma stau în comunicaţiune cu cercurile superióre militare din Berlinŭ.

Ḑiarele rusescĭ emoţionate de nesuccesulŭ diplomaticŭ alŭ guvernului loĭ la Teheran, îndémnă pe *Rusia sĕ-şĭ rĕsbune contra Angliei.* Guvernulŭ din Petersburgŭ a numitŭ o comisiune estraordinară, pentru a esamina mĕsurile de luatŭ în privinţa Persiei. De altă parte „Pol. Corr." e informată din isvorŭ persanŭ, că declararea liberei navigaţiunĭ pe rîulŭ Karun până la Ahvas, fiindŭ internaţională, nu e îndreptată contra Rusiei şi nicĭ nu s'a încheiatŭ vre-o convenţiune cu Anglia orĭ cu altŭ statŭ. Textulŭ notei ce s'a comunicatŭ în acéstă privinţă representanţilorŭ din Teheran ai puterilorŭ dovedesce, că Persia n'a avut intenţiunea sĕ vatéme pe Rusia. Permiţêndu-se vaselorŭ comerciale ale tuturorŭ naţiunilorŭ libera navigaţiune pe Karun, s'a făcutŭ în interesulŭ bunei stărĭ a agricultorilorŭ şi ţĕrilorŭ persane. Dela Ahvas în susŭ numai corăbiile persane potŭ naviga liberŭ, érŭ cele streine trebue sĕ plătéscă. Ce privesce refusarea exequaturei pentru unŭ representantŭ consularŭ rusŭ în Meşed, se reduce la faptulŭ, că respectivulŭ funcţionarŭ e de religia creştină, şi în Meşed nu potŭ locui creştinĭ, fiă europenĭ, orĭ supuşĭ persanĭ. Interḑicerea esportului de cereale din Suftabad în Rusia a fostŭ provocată de temerea sĕ nu se nască fómete.

*Lucrările de dărîmare a fortificaţiunilorŭ Luxemburgului,* care se urméză, cu întreruperĭ, de douĕ-ḑecĭ de anĭ, suntŭ spre sfĕrşitŭ. Precum spune „Köln. Ztg.", acum se sfarmă bastionulŭ Berlaymont, începutŭ de guvernatorulŭ spaniolŭ Berlaymont la 1606 şi terminatŭ la 1683; în contra acestui putemicŭ bastionŭ a fostŭ îndreptatŭ la 1684 ataculŭ principalŭ alŭ Francesilorŭ asediatorĭ. Stânca, care face parte din acestŭ bastionŭ şi pe spinarea căreia se află şoséua din partea de susŭ a oraşului până la Frevir, nu se póte sfărîma.

Cu privire la faimele despre *divergenţe de părerĭ între Germania şi Spania* din causa rechiămării ambasadorului spaniolŭ Benomar din Berlinŭ, „Post" ḑice, că divergenţe de părerĭ s'arŭ fi ivitŭ numai în privinţa tractărei formale a casului, vrêndŭ guvernulŭ spaniolŭ sĕ se abată dela vechiulŭ usŭ diplomaticŭ. Din contră nu e adevĕratŭ, că guvernulŭ germanŭ ar fi încercatŭ sĕ uneltéscă în contra rechiemării lui Benomar. Germania nicĭ-odată în nicĭ unŭ modŭ, ḑice fóia oficiósă germane, n'a adresatŭ Spaniei vr'o provocare d'a intra în alianţa triplă. „Orĭ-cum ar fi lucrulŭ, e veditŭ, că Spania nu voesce cu nicĭ unŭ preţŭ sĕ intre în alianţa triplă.

Din Neapole se telegrafiază, că juristulŭ Luigi Alfani şi techniculŭ Erneste Rossi au fostŭ surprinşĭ de gardiştĭ în momentulŭ, când voiau *sĕ arunce în curtea consulatului germanŭ o bombă* cátŭ capulŭ de mare. Amêndoi au fostŭ arestaţĭ şi bomba s'a depusŭ la tribunalŭ. Arestaţii au refusatŭ orĭ-ce esplicărĭ. Amêndoi s'au aflatŭ între aceia, carĭ în timpulŭ visitei împĕratului germanŭ în Roma fuseseră arestaţĭ pentru împrăştiarea proclamaţiunilorŭ antigermane.

„Nordd. Allg. Ztg." polemiséză cu „Standard", care a susţinutŭ că Germania e de sigurŭ celŭ mai grozavŭ duşmanŭ ce l'ar puté avé o ţéră, dér în acelaşŭ timpŭ e celŭ mai pretenţiosŭ şi mai cicălitorŭ amicŭ, şi Austria are sĕ sufere ne'ncetatŭ din causa tónelorŭ rele şi nebunescĭ ale Germaniei. Fóia lui Bismarck observă la acestea, că „Standard" e pe calea tuturorŭ *clevetitorilorŭ Germaniei în Germania, în Francia şi în Rusia.* Afirmarea, că Germania s'a arătatŭ totŭ aşa de pretenţiósă şi bănuitóre faţă cu Anglia, e combătută prin raporturile cele escelente dintre ambele guverne, care în tratările lorŭ au ajunsŭ la unŭ resultatŭ deplinŭ satisfăcĕtorŭ. Ce privesce *neîncrederea Germaniei către Austro-Ungaria,* pentru cercurile oficiale germane au fostŭ neaşteptate şi nedorite espectorările foilorŭ progresiste şi conservatóre asupra raporturilorŭ austriace, şi nicĭ aḑĭ nu se scie originea şi scopulŭ lorŭ.

„Financial News" din Londra a adusŭ scirea, că în Berlinŭ se lucréză la unŭ planŭ, ca *Turcia sĕ fiă pusă sub curatela comună* a Germaniei, Franciei, Italiei şi Austriei. „Nordd. Allg. Ztg." ḑice, că acéstă scire e o născocire. In cercurile oficiale nu se scie nimicŭ despre unŭ asemenea planŭ nebunescŭ, şi când se mai adauge încă, că planulŭ a pornitŭ dela principele Bismarck, scopulŭ acestei tendenţióse născocirĭ e, ca sĕ indispună pe cei din Constantinopolŭ în contra Germaniei.

In camera comunelorŭ din Londra a comunicatŭ Stadhepe, că a primitŭ dela Genfel din *Suakim* o telegramă, în care declară, că oferindu-i-se *întărirĭ de trupe,* nu e îndreptăţitŭ a le respinge. In urma acésta plécă aḑĭ 1 escadronŭ de husarĭ şi 300 de infanterişti dela Suez la Suakim. Intr'o altă telegramă spune Grenfell, că e sigurŭ de isbândă. Afară de ultimele întărirĭ de trupe, se află în Suakim cu trupele egiptene cu totŭ 4500 de soldaţĭ.

Nisce gazete germane lăţiră vestea, că rĕposatulŭ împĕratŭ *Fridericŭ* a avutŭ intenţiunea *de a interḑice oficerilorŭ în activitate sĕ pórte uniforma, când nu se află în serviciu.* „Nordd. allg. Ztg." e fórte măhnitŭ din causă că rĕposatului împĕratŭ i se atribue intenţiunĭ de aceste, carĭ nu consună cu vechile tradiţiunĭ ale casei de Hohenzollern şi se plânge că érăşĭ se facŭ încercărĭ a esploata memoria împĕratului Fridericŭ în interesulŭ unei partide (înţelege pe liberalii-progresiştĭ). Aceste frecărĭ ḑiaristice dovedescŭ, că în Germania domnesce o mare nemulţămire în contra militarismului de astăḑĭ.

## Complotŭ în contra Ţarului.

„Telegrafului românŭ" din Bucurescĭ i-se comunică din Petersburgŭ, că unŭ complotŭ în contra Ţarului a fostŭ descoperitŭ acolo în ḑilele trecute. Poliţia a descoperitŭ o fabrică de nitro- gliţerină, unde s'au găsitŭ fabricate o mulţime de bombe sistemulŭ Kibalcicĭ, analóge cu acele cu carĭ s'a omorîtŭ împĕratulŭ Alexandru alŭ II. Acéstă descoperire a datŭ nascere mai multorŭ arestărĭ făcute la Kieff, Warşovia şi Odesa. Printre arestaţĭ suntŭ mulţĭ ofiţerĭ de marină şi de artileriă. La Universitatea din Petersburgŭ s'a făcutŭ perchiziţiă minuţiósă şi studenţii fură împresuraţĭ de unŭ batalionŭ de soldaţĭ. O mică încăerare s'a făcutŭ pe stradă, între poliţiă şi studenţĭ; sergenţii au lovitŭ cu tesacele şi au rănitŭ gravŭ pe mai mulţĭ tinerĭ. La Warşovia asemenea a fostŭ o încăerare între unŭ grupŭ de tinerĭ împresoratŭ de poliţiă. Tinerii au ripostatŭ cu arme de focŭ şi soldaţii au datŭ asaltŭ cu baionete; suntŭ morţĭ şi rănitĭ. La Karkoff, poliţia a făcutŭ adevĕrată vênătóre asupra studenţilorŭ. Trei morţĭ s'au aflatŭ pe stradă.

## SCIRILE ḐILEI.

La 17 Noemvre a. c. şi-a serbatŭ d-lŭ *Iosifŭ Popŭ* din *Şomcuta mare* jubileulŭ de 50 anĭ ai activităţii sale de advocatŭ. Jubileulŭ din vorbă — despre care scimŭ că a fostŭ arangiatŭ de advocaţii din Şomcuta-mare, *carĭ póte chiar esclusivŭ suntŭ românĭ,* — décă suntŭ adevĕrate cele ce se raportéză în foi din părţile Chiorului, numai jubileu românescŭ nu se póte numi pentru vredniculŭ jubilantŭ, şi tótă rĕspunderea cade asupra comitetului arangiatorŭ, în a căruia frunte a statŭ advocatulŭ V. Indre şi candidatulŭ de advocatŭ V. Marcu, carĭ ambii suntŭ Românĭ. Indre ar fi ţinutŭ o vorbire în limba ungurésca; apoi arŭ fi urmatŭ alte douĕ vorbirĭ totŭ în limba ungurésca; urmară toastele, asemenea în limba ungurésca, ba unulŭ dintre „Românĭ" cită versurĭ din Vörösmarti. Joculŭ s'a începutŭ cu „Csardas"-ulŭ. Cu unŭ cuvêntŭ, *Românii* din Şomcuta arangiară o *festivitate ungurésca* în onórea unui vrednicŭ Românŭ. Décă nu s'ar fi cetitŭ telegrame de felicitare românescĭ şi décă nu s'ar fi aflatŭ d-lŭ Andreiu Medanŭ şi încă unŭ preotŭ românŭ, carĭ au toastatŭ în limba lorŭ maternă, póte că nicĭ nu s'ar fi auḑitŭ vorbă românéscă la acestŭ jubileu. — Fire-arŭ în stare Românii chioreni sĕ'şĭ dea sémă înaintea publicului românŭ despre cele ce s'au petrecutŭ cu ocasiunea acésta la Şomcuta-mare?

*
* *

Legea de *conversiune* votată de dieta ungară s'a sancţionatŭ deja de Maiestatea Sa şi a întratŭ în vigóre.

*
* *

Despre adunarea comitatensă extraordinară ţinută în *Lugoşŭ* în 29 Noemvre n., cetimŭ în „Fóia Diecesană", că ar fi fostŭ fórte interesantă şi că d-nii Haţegŭ, Brediceanu, Rezeiu, Drăgălina, Curescu şi tótă partida naţională a avut mare luptă cu despoticulŭ prefectŭ. Ar trebui sĕ se dea amĕrunte.

*
* *

La universitatea din *Cluşiu* s'au înscrisŭ în primulŭ semestru alŭ acestui anŭ 535 ascultătorĭ; dintre aceştia 243 suntŭ la drepturĭ, 138 la medicină, 69 la filosofiă, 36 la sciinţele naturale. Numĕrulŭ studenţilorŭ farmaciştĭ este de 49.

*
* *

In comuna *Sânmărgita* din cerculŭ Deşului s'a ivitŭ *pojarulŭ* în formă de epidemiă, ér în oraşulŭ *Deşiu,* unde asemenea a bântuitŭ pojarulŭ, în sĕptĕmâna trecută s'au ivitŭ numai 6 casurĭ de bólă şi, după cum se scrie de acolo, bóla a începutŭ sĕ scadă. In *comitatulŭ Trei-scaunelorŭ* peste totŭ, dér mai vîrtosŭ în Papolţa *anghina* şi împreună cu ea şi alte bóle de gâtŭ seceră numĕróse evictim între copii.

*
* *

Guvernulŭ ungurescŭ a depusŭ pe biuroulŭ camerei o cerere de creditŭ de o jumĕtate milionŭ pentru lucrările preliminare ce privescŭ regularea *Porţilorŭ de ferŭ.*

*
* *

*Bugetulŭ oraşului Sighişóra* pe anulŭ 1889 e preliminatŭ cu 67.077 fl. 14 cr. venturĭ şi 67,068 fl. 7 cr. cheltuelĭ. Escedentulŭ decĭ e de 9 fl. 7 cr.

*
* *

In *Sacoşulŭ-ungurescŭ* se înmulţescŭ jăfuirile, omorurile şi uciderile din ḑi în ḑi. Până acuma s'au înfundatŭ în prinsorile din Buziaşŭ şi Timişóra la 70 ómenĭ. Se afirmă, că aceste fapte arŭ fi mai cu sémă urmările sĕrăcirei şi desperării.

*
* *

*Rigier,* unulŭ din conducĕtorii de frunte ai Cehilorŭ, şi-a serbatŭ în 10 Decemvre n. a *şéptedecea aniversare a ḑilei nascerei.* Foile cehe încă cu câteva ḑile înainte erau pline cu raporte despre pregătirile ce se făceau pentru acéstă serbare, precum şi de salutărĭ la adresa lui. Devisa lui Rieger este: „Nu ne predămŭ!" Cehii i-au făcutŭ unŭ darŭ naţionalŭ în sumă de 100,000 fl., adunaţĭ prin colecte. Din tótă ţéra Cehilorŭ au sositŭ deputaţiunĭ, care sĕ-lŭ felicite, în sala de şedinţe a consiliului comunalŭ din Praga. Séra a fostŭ unŭ banchetŭ festivŭ, la care s'au ţinutŭ vorbirĭ politice. Jubilantulŭ a primitŭ unŭ potopŭ de scrisorĭ şi telegrame de felicitare, până şi dela Cehii din St. Louis şi Chicago. Episcopulŭ Strossmayer de asemenea l'a felicitatŭ.

Etă cum sciu Cehii sĕ apreţieze activitatea şi jertfele aduse de bărbaţii lorŭ naţionalĭ.

*
* *

Ni-se scrie: „In comuna de sub Meseşiu numită *Bogdana* e preotŭ *Simionŭ Marincaşiu,* care prin continuă cetire a ajunsŭ la convingerea, că fără luminarea poporului în cultură nu putemŭ propăşi. Numitulŭ preotŭ a arătatŭ cea mai mare interesare de şcólă şi docenţĭ, participândŭ şi luândŭ parte activă la tóte adunările şi conferinţele docenţilorŭ, consultândŭ şi contribuindŭ la aplanarea diferenţelorŭ, apărute pe terenulŭ culturalŭ. N'a cruţatŭ nicĭ când ostenéla, a contribuitŭ atâtŭ spiritualmente câtŭ şi materialmente la constituirea şi purcederea reuniunei docenţilorŭ din tractulŭ protopopescŭ alŭ Almaşului mare. Pentru aceste fapte nobile îi dorimŭ, ca Provedinţa la mulţĭ anĭ sĕ-lŭ ţină spre fericirea neamului nostru. — *Unŭ călĕtorŭ.*"

*
* *

Cetimŭ în „Românulŭ": D-lŭ Gang Hoffer, cunoscutŭ autorŭ dramaticŭ germanŭ, lucréză în colaboraţiune cu d-lŭ M. Brocciner o *piesă de teatru,* alŭ cărei subiectŭ este luatŭ din romanulŭ Brocciner „Juel Fortunat". *Moravurile nóstre* suntŭ descrise în acea scriere şi rĕscóla sĕtenilorŭ jócă unŭ rolŭ importantŭ. Piesa se va da la Berlinŭ.

*
* *

Organulŭ naţionalŭ alŭ Slovacilorŭ „Narodnie Noviny" publică unŭ apelŭ pentru clădirea unei *case naţionale slovace.* S'au emisŭ 800 acţii şi din aceste s'au desfăcutŭ 632, au rĕmasŭ dér 168 acţii nevêndute. Apelulŭ adreséză rugarea către Slavĭ de a cumpĕra câtŭ mai în grabă şi acţiile nevêndute.

*
* *

La cererea tribunalului din Lemberg, *s'a arestatŭ în Viena preotulŭ din Kulikov* cu numele *Stojalovsky Sanislo,* suspiţionatŭ fiindŭ de defraudare şi înşelăciune. Stojalovsky se bucură de mare popularitate în Galiţia şi fiindŭ înfocatŭ oposiţionalŭ alŭ guvernului, era socotitŭ ca unŭ „agitatorŭ" periculosŭ, despre care se susţine, că atâtŭ cu cuvêntulŭ, câtŭ şi prin ḑiarele sale „Veince" şi „Pszczolka" ar fi aţîţatŭ poporulŭ. De aci fŭ încurcatŭ într'o mulţime de procese prin carĭ îşĭ pierdŭ averea, ér acum sĕrmanulŭ omŭ e suspiţionatŭ şi arestatŭ, pentru-că se crede despre elŭ, că, strîmtoratŭ de miseriă, ar fi vrutŭ sĕ falsifice nisce poliţe.

*
* *

In ḑilele acestea au sositŭ la *institutulŭ bacteriologicŭ din Bucurescĭ doi sătenĭ de lângă Pesta,* scrie „Românulŭ". Ei au fostŭ muşcaţĭ de unŭ lupŭ turbatŭ. Unulŭ avea bărbia scósă şi celalaltŭ obrazulŭ sfăşiatŭ. D-lŭ Dr. Babeşŭ a începutŭ a le face inoculaţiune.

*
* *

*Despre patriarchulŭ sêrbescŭ Angyelicĭ* scrie „N. fr. Presse": Mórtea lui este unŭ evenimentŭ, care va pregăti guvernului ungurescŭ unele perplexităţĭ. Pa-

---

„Vĕ puteţĭ închipui, ce rîsete au fostŭ pe dênsa şi cu tóte că mĕ îndemna sĕ calŭ pe covóre, fiindcă de aceea suntŭ aşternute pe josŭ, eu în neghiobia mea credeamŭ, că vré sĕ rîḑă de mine şi, mai fiindŭ şi confusŭ, de ce-mĭ ḑicea sĕ calcŭ pe covóre, de aceea săreamŭ mai tare pe podinĭ cu cismele mele pline de tină. Credŭ că după-ce am plecatŭ şi mĭ-a vĕḑutŭ urmele, nu i-a mai venitŭ sĕ rîḑă."

Multe de acestea nĭ-a povestitŭ bĕtrânulŭ inginerŭ şi nĭ-ar fi mai povestitŭ încă, décă spre părerea nóstră de rĕu nu s'ar fi schimbatŭ trenurile, apucândŭ elŭ către Braşovŭ şi noi către Sibiiu.

In calea nóstră ne aminteamŭ câte una din vorbele cu hazŭ ale bĕtrânului, care din copilŭ de plugarŭ, prin străşnicia tatălui sĕu şi prin propria sa silinţă la învĕţătură, ajunsese inginerŭ.

**Mărióra Turturénŭ.**

triarchulŭ Angyelicĭ era aprópe singurulŭ demnitarŭ bisericescŭ alŭ bisericei sêrbescĭ în Ungaria, care a luatŭ posițiune hotărîtă contra agitațiunilorŭ și nisuințelorŭ omladiniste și acestei atitudinĭ consecinte șĭ-a și mulțămitŭ cariera sa strălucită. Și ca patriarchŭ a doveditŭ Angyelicĭ, că e fidelŭ aderentŭ alŭ ideii de statŭ maghiarŭ și contrarŭ hotărîtŭ și tenace alŭ partidei lui Polit. Sub patriarchatulŭ sĕŭ nu s'au folositŭ colosalele veniturĭ, ce le are capulŭ bisericei sêrbescĭ, pentru scopurĭ dușmane statului, dér nicĭ pentru scopurĭ culturale ale poporului sêrbescŭ nu le-a sciutŭ elŭ folosi.

Étă cum sciu denunța agitatorii ungurĭ, prin foile streine subvenționate, pe Nemaghiarĭ, fiindcă nu se facŭ unelte ungurescĭ și nu recunoscŭ pe cei carĭ li suntŭ impușĭ în contra voinței și dorinței lorŭ.

***

In *Severinŭ*, mai alesŭ în ținutulŭ *Orșovei*, lupii au umplutŭ de grózā pe locuitorĭ. Până acuma zacŭ bolnavĭ cu grele chinurĭ de turbare peste douĕdecĭ de ómenĭ mușcațĭ de lupĭ; alții au și muritŭ. Gróznice stărĭ publice amŭ ajunsŭ!

## Unŭ episodŭ din viéța rĕposatului canonicŭ Negruțŭ.

Rĕposatulŭ canonicŭ *Ioanŭ F. Negruțŭ*, care s'a născutŭ la an. 1817 în Sucutardŭ, după ce a funcționatŭ ca profesorŭ în Blașŭ, dela 1843—1847, se duse la Clușiu ca protopopŭ, unde petrecŭ până la anulŭ 1862, avêndŭ meritulŭ de a mijloci, ca în gimnasiulŭ superiorŭ romano-catolicŭ de acolo să se propună și limba română ca studiu extraordinarŭ, înființândŭ tot-odată și o societate de lectură română, ér la an. 1852 tipări o gramatică maghiaro-română.

Va sĕ dică în furtunósele timpurĭ dela 1848—1849 Negruțŭ se afla în Clușiu. Étă cum descrie „Kolozsvár" unŭ episodŭ din viéța lui, vrêndŭ sĕ arate, că Negruțŭ cu ocasiunea revoluțiunei n'a fostŭ maltratatŭ din partea Ungurilorŭ în mĕsura, în care se povestesce:

„Când Urbanŭ se apropiă de Clușiu, cineva într'o după amédă scorni scirea, că Urbanŭ ar fi sositŭ deja în Clușiu îmbrăcatŭ în haine străine și că s'ar afla la locuința parochială gr. cat. Scirea se lăți repede în totŭ orașulŭ; mulțĭ afirmau că l'ar fi și vĕdutŭ pe Urbanŭ când a întratŭ în casă, ér alții pretindeau a fi auditŭ chiar și părțĭ din conversațiunile dintre Urbanŭ și Negruțŭ.

Curêndŭ după lățirea acestorŭ scirĭ mulțime de poporŭ (ungurescŭ) năpădi asupra casei parochiale, gardiștii naționalĭ și honvedii împresurară casa, ér curtea fù inundată de poporŭ. Se făcură minuțióse cercetărĭ prin tóte unghiurile, căutară prin podŭ, prin pivniță și prin tóte odăile, dér pe Urbanŭ nu l'au aflatŭ. Intr'acea se audi o voce din mulțime, strigândŭ, că Urbanŭ s'ar afla într'o altă parte a orașului. Mulțimea părăsi atuncĭ curtea lui Negruțŭ și se duse în direcțiunea aceea, ér gardiștii prinseră pe Negruțŭ și-lŭ duseră la primăriă, unde i s'a luatŭ unŭ strictŭ interogatoriu. Negruțŭ însĕ n'a pututŭ sĕ spună nimicŭ, deórece pe Urbanŭ nu l'a vĕdutŭ nicĭodată, și astfeliu fù pusŭ în libertate."

„Kolozsvar" dice, că într'atâta a constatŭ tótă persecuțiunea la care a fostŭ espusŭ Negruțŭ în Clușiu. Ne mirămŭ, că nu dice fóia ungurescă, că a fostŭ tratatŭ și cu plăcinte.

Anulŭ 48 nu e departe de noi, ca sĕ se pótă acoperi crudimele. Asta ar trebui s'o scie jupânulŭ „Kolozsvar".

## Literatură.

La 10 Decemvre viitorŭ va apăré de sub tiparŭ, în editura „Librăriei și Tipografiei Scólelorŭ" *Eniu D. Bălteanu et C. P. Conduratu*, interesanta scriere: **Anecdote populare** de *Th. D. Speranță*. Acéstŭ opŭ va conține 20 cóle de tiparŭ 8° elegantŭ imprimate, astfelŭ că elŭ póte servi pentru unŭ frumosŭ cadou cu ocasiunea Sf. sĕrbătorĭ. Persónele, care s'au însărcinatŭ cu listele de abonamentŭ, suntŭ rugate a le înainta împreună cu banii.

*

**Manualŭ catecheticŭ** pentru primii anĭ scolasticĭ, prelucratŭ după I. A. Fritz de *Basiliu Rațŭ*, fostŭ profesorŭ de s. scriptură, catechetică și metodică în seminariulŭ archidiecésanŭ din Blașŭ. — Sub titlulŭ acesta a apărutŭ în editura și proprietatea „Cancelariei Negruț" din Gherla unŭ opŭ de mare însĕmnătate pentru literatura catechetică română, al cărui autorŭ este actualulŭ vicarŭ foraneu alŭ Făgărașului. Opulŭ este o prelucrare liberă, schimbândŭ unele aplicărĭ practice cu altele recente de relațiunile și lipsele băiețilorŭ noștri, ér ceremoniele bisericescĭ înlocuindu-le cu cele prescrise și usitate în biserica nóstră română. In note se arată și procederea ce are s'o observe catechetulŭ față cu discipulii sĕi. Destinațiunea acestei scrierĭ este, ca sĕ fiă unŭ îndreptarŭ în mâna catecheților, învĕțătorilorŭ și a părinților la instrucțiunea religiósă-morală, ce au s'o dea micilorŭ băețĭ de scólă. Din aceste puține cuvinte va înțelege fiăcare importanța acestui opŭ, care va ocupa unŭ locŭ fórte însemnatŭ în literatura bisericéscă și în care cetitorulŭ va afla o bogată colecțiune de povĕțuirĭ morale și intepretărĭ biblice. Ar fi fostŭ de doritŭ însĕ ortografia cu semne. Prețulŭ unui esemplarŭ din acestŭ opŭ, — care pórtă clausula aprobărei Prea ven. Ordinariatŭ Metropolitanŭ din Blașiu și care cuprinde 222 pag. 8° avênd mai multe poesii în textŭ, — costă 1 fl. și se póte procura dela „Cancelaria Negruțiu" din Gherla (Szamos-Ujvár).

## Intêmplărĭ diferite.

**Focŭ.** In Alba-Iulia au arsŭ în 8 Decemvre cătră miedulŭ nopții mai multe șoprone de lemnŭ, grajdurĭ și alte edificii secundare, precum și coperișele duorŭ case. Paguba e destulŭ de mare.

## Congresŭ geograficŭ internaționalŭ.

*Societatea geografică română* face următórea comunicare:

Societatea geografică francesă nĭ-a făcutŭ cunoscutŭ, că cu ocasia exposiției universale, ce are sĕ se deschidă la Parisŭ în cursulŭ anului viitorŭ, a hotărîtŭ a întruni unŭ congresŭ internaționalŭ pentru sciințele geografice. Acestŭ congresŭ se va ține în luna lui Augustŭ 1889 în localurile ministerului de comerțŭ și industriă din Parisŭ.

La acestŭ congresŭ d. de Lesseps, președintele societății geografice francese, învită pe toțĭ d-nii geografĭ, esploratorĭ și amicĭ ai sciințelorŭ geografice.

Congresulŭ va fi împărțitŭ în 7 secțiunĭ: 1) Geodesia, hidrografia, topografia. 2) Geografia fisică. 3) Geografia economică și comercială. 4) Geografia istorică și etnografică. 5) Geografia pedagogică. 6) Călĕtorii și explorațiunĭ. 7) Cartografia.

Dreptulŭ de intrare la congresŭ este fixatŭ la 40 francĭ pentru membrii donatorĭ și la 20 francĭ pentru membrii titularĭ.

Membrii congresului vorŭ asista la întrunirĭ cu votŭ deliberativŭ, ei vorŭ primi procesele verbale ale ședințelorŭ, precum și publicațiile ce s'ar face.

Aderenții vorŭ primi o cartă-diplomă la vĕrsarea subscripției lorŭ. Asemenea li se va remite și la deschiderea congresului o medaliă comemorativă, care va fi de unŭ modelŭ mai mare pentru membrii donatorĭ.

Comunicându-vĕ cele ce precedŭ, vĕ rogŭ, onorate colegŭ, sĕ binevoițĭ a ne face cunoscutŭ décă sunteți dispusŭ a lua parte la susŭ disulŭ congresŭ, în care casŭ, vĕ rugămŭ a ne trimite adesiunea d-v. în scrisŭ, cum și taxa de 40 respective 20 francĭ, ca la rêndulŭ nostru sĕ putemŭ comunica numele d-v. comitetului congresului din Parisŭ.

Vețĭ binevoi totŭ deodată a ne arĕta décă avețĭ a propune vre-o cestiune care sĕ se pótă pune în discuția congresului.

Vețĭ binevoi a vĕ adresa pentru totŭ ce concerne acestŭ congresŭ la secretarulŭ generalŭ alŭ societății geografice române (strada Vestei 4.)

Primițĭ, onorate colegŭ, încredințarea osebitei nóstre considerațiunĭ.

Vice-președinte, **generalŭ G. Manu.**
Secretarŭ-generalŭ, **G. I. Lahovari.**

## TELEGRAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

**Budapesta**, 13 Decemvre. Unŭ șefŭ de biurou din ministeriulŭ de comerțŭ avea sĕ plătéscă erĭ la cassa oficiului vamalŭ 42,000 fl., vîrî banii în paltonŭ, dér cândŭ voi sĕ plătéscă, pliculŭ cu banĭ lipsea. S'a începutŭ cercetarea.

**Berlinŭ**, 13 Decemvre. Impĕratulŭ 'șĭ-a retrasŭ propunerea penală în contra diarului „Freisinnige Zeitung" pentru reproducerea memorielorŭ împĕratului Fridericŭ.

**Bucurescĭ**, 13 Decemvre. Ministrulŭ de rĕsboiu s'a esprimatŭ în senatŭ pentru continuarea lucrărilorŭ de fortificațiune.

## DIVERSE.

**O înmormêntare chinezéscă.** Li-Ju-Doo, generalŭ chinezŭ, care avea alŭ 33-lea gradŭ în franc-maçoneria țĕrii sale și era maestru-mare alŭ ordinului în America, a muritŭ acum câteva dile în New-York. Funeraliele sale au fostŭ celebrate conformŭ ritualului chinezescŭ și suntŭ pe largŭ descrise de diarele americane. Mortulŭ a fostŭ ținutŭ nouă dile în casă. Corpulŭ, după ce a fostŭ îmbalsamatŭ, s'a pusŭ într'unŭ cosciugŭ, care s'a aședatŭ într'unŭ colțŭ alŭ unei încăperĭ marĭ, îmbrăcată peste totŭ cu negru și cu albŭ. Pe o masă, lângă cosciugŭ, se aflau bucatele cu care Chinesii suntŭ presupușĭ că se aprovisionéză pentru „călĕtoria cea mare", unŭ mielŭ friptŭ, zaharicale și farfurii pline cu orezŭ. Pe o a doua masă era întinsŭ unŭ purcelŭ friptŭ, pachete cu ceaiu, sticle cu vinŭ, lămâĭ, portocale, pezmețĭ, cescĭ cu ceaiu și coșulețe cu florĭ. Corpulŭ era îmbrăcatŭ cu costumulŭ de mandarinŭ din dinastia Meng și códa îĭ era adusă împrejurul capului. Pe piept îĭ erau puse câteva bilete de bancă și în mâna stângă mai mulțĭ banĭ de aurŭ. In cosciugŭ se aruncaseră monete de aurŭ și de argintŭ și bilete de bancă, cu care sĕ pótă rĕposatulŭ sĕ fiă darnicŭ cătră duhurile rele, care arŭ putea sĕ'i stea împotrivă pe drumŭ. Pe o a treia masă ardeau șépte făclii, douĕ de céră roșiă mai marĭ și cincĭ de céră albă mai micĭ. Căpeteniile coloniei chinezeșcĭ, care s'au adunatŭ în camera mortuară, erau legațĭ cu panglicĭ negre și albe la brațŭ și îmbrăcațĭ cu pantalonĭ largĭ de pânză albă și cu tunicĭ galbene. Toțĭ salutară corpulŭ, unulŭ după altulŭ, și așa de adêncŭ, că se loveau cu fruntea de pămêntŭ. Toțĭ membrii unei deputațiunĭ numĕróse de franc-maçonĭ chinezĭ făcură totŭ așa.

La spatele cosciugului, trasŭ de patru cai, ședea unŭ personagiu, care arunca din când în când pe stradă hârtiă-monetă, ca sĕ dea în lăturĭ din drum spiritele rele. Patru camaradĭ de arme ai generalului urmau pe cai albĭ; după dênșii veneau mai mulțĭ ómenĭ îmbrăcațĭ în uniforme de soldațĭ chinezĭ. La cimitirŭ, baniera ordinului s'a aședatŭ la capulŭ mormêntului, între douĕ felinare aprinse. Cum se scoborî cosciugul în grópă, tóte emblemele de doliu fură strînse alăturĭ cu grópa și formate în mormanŭ, căruia i se dete focŭ. S'a arsŭ totŭ deodată și o cutiă care fusese a mortului. Grópa s'a umplutŭ apoi încetŭ cu pămêntŭ și s'au aședatŭ de asupra'i pui fripțĭ și orezŭ fiertŭ, peste care s'au deșertatŭ mai multe sticle cu vinŭ vechiu. Ceremonia s'a sfîrșitŭ când s'a înoptatŭ, adecă au făcutŭ așa cum sĕ îngrópe pe Li-Ju-Doo în ora când sórele rĕsare peste imperiulŭ cerescŭ.

**Trăsnetulŭ ca fotografŭ.** Unŭ moșierŭ cu numele Amos I. Biggs, care locuesce între Willsdall și este pleșuvŭ de totŭ, într'o séră de véră, tocmaĭ când isbucnise o vreme tare, merse în grădină pentru a goni doi cotoi, carĭ se aflau în o luptă crâncenă pe unŭ rugŭ de lemne. Cotoii erau așa de adênciți în afacerea lorŭ privată, încâtŭ moșierulŭ se putù apropia de ei la doi treĭ pașĭ. In acestŭ momentŭ cade unŭ trăsnetŭ pe rugŭ și omóră pe amêndoi cotoii. Moșierulŭ scăpă ca prin minune, cu tóte că i s'a sfărîmatŭ césorniculŭ, 'i s'au sfêrticatŭ pantalonii, de susŭ până josŭ, ér de pe cisma cea stângă 'i s'a ruptŭ turéculŭ. Mergêndŭ în casă, soția sa la vederea lui scóte unŭ țipetŭ de spaimă. — „Pentru Dumnedeu, Amos" esclamă ea, „satana te-a înfieratŭ!" Moșierulŭ uimitŭ, alérgă la oglindă, și spre gróza sa vede pe partea dinaintea capului sĕu pleșuvŭ chipulŭ desĕvîrșitŭ alŭ unui cotoiu. Nicĭ o îndoiélă, că trăsnetulŭ a produsŭ acéstă fotografiă. Chipulŭ este ca la vr'o 8 centimetri de lungŭ și de o perfectă proporțiune, mustățile cotoiului, dinții lui, ba până și perulŭ sburlitŭ de pe spinare, astea tóte suntŭ reproduse cu cea mai mare fidelitate. Moșierulŭ firesce se încercă a depărta chipulŭ celŭ fatalŭ, frecându-lŭ cu apă caldă, cu săpunŭ, cu oțĕtŭ etc., însĕ înzadarŭ; a doua di diminéța era însĕ mai ștersŭ și spre amédĭ perise cu totulŭ.

**Stanley trăesce.** „Indépendance Belge" aduce scirea, că *Stanley trăesce*. După cum spune personalulŭ navei „Cameron", expedițiunea lui înainteză în susŭ pe Nigrulŭ superiorŭ și ómenii expedițiunei ținŭ strînsŭ și cu credință la Stanley.

*RECTIFICARE.* In numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre, pag. 1, colóna 4, este a se ceti în șirulŭ alŭ 6-lea de susŭ: *Admonițiunile*, în locŭ de „Administrațiunile".

## Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 13 Decemvre st. n. 1888.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote romånescĭ | Cump. | 9.10 | Vênd. | 9.12 |
| Argintŭ romånescŭ . | „ | 9.05 | „ | 9.08 |
| Napoleon-d'orĭ . . . | „ | 9.63 | „ | 9.65 |
| Lire turcescĭ . . . | „ | 10.90 | „ | 10.92 |
| Imperialĭ . . . . . . | „ | 9.90 | „ | 9.92 |
| Galbinĭ . . . . . . | „ | 5.70 | „ | 5·72 |
| Scris. fonc. „Albina" 6% | „ | 101.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | 98.— | „ | 98.50 |
| Ruble rusescĭ . . . | „ | 122.— | „ | 123.— |
| Discontulŭ . . . . | 6½—8% pe anŭ. | | | |

## Cursulŭ la bursa de Viena
din 12 Decemvre st. n. 1888.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% . . . . . . . . | 100.70 |
| Renta de hârtiă 5% . . . . . . . . | 92.50 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . | 144.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . . | 98.20 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . . | —.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . . | 117.50 |
| Bonurĭ rurale ungare . . . . . . . | 104.— |
| Bonurĭ cu clasa de sortare . . . . | 104.— |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . . | 104.— |
| Bonurĭ cu cl. de sortare . . . . . | 104.— |
| Bonurĭ rurale transilvane . . . . . | 104.— |
| Bonurĭ croato-slavone . . . . . . | 104.50 |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ . . . . . . . . . . | 99.25 |
| Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ | 132.50 |
| Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului . . . . . . . . . . | 124.20 |
| Renta de hârtiă austriacă . . . . | 81.75 |
| Renta de argintŭ austriacă . . . . | 82 60 |
| Renta de aurŭ austriacă . . . . . | 109.20 |
| Losurĭ din 1860 . . . . . . . . | 139.80 |
| Acțiunile băncei austro-ungare . . . | 876.— |
| Acțiunile băncei de creditŭ ungar. . | 298 75 |
| Acțiunile băncei de creditŭ austr. . | 301.10 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ . . . . . . . | 5.78 |
| Napoleon-d'orĭ . . . . . . . . | 9.64 |
| Mărcĭ 100 împ. germane . . . . . | 59.65 |
| Londra 10 Livres sterlinge . . . . | 121.90 |

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureșianu.**

## Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

### I. Plecarea trenurilorŭ:

**1. Dela Brașovŭ la Pesta**

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

**2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:**

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

### II. Sosirea trenurilorŭ:

**1. Dela Pesta la Brașovŭ:**

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

**2. Dela Bucurecĭ la Brașovŭ:**

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

### A. Plecarea postelorŭ.

*a)* Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zérnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
*b)* „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
*c)* „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
*d)* „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
*e)* „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.



## Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei", precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

**Administraț. „Gaz. Trans."**

# Mersulŭ trenurilorŭ

## pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

### Budapesta—Predealŭ

| | Tren de persóne | Trenŭ accelerată | Trenŭ omnibus | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|---|
| Viena | 11.10 | 8.— | | |
| **Budapesta** | 7.40 | 2.— | 3.10 | 6.18 |
| **Szolnok** | 11.06 | 4.05 | 7.38 | 9.38 |
| **P. Ladány** | 2.02 | 5.47 | 5.39 | 12.02 |
| **Oradea-mare** | 4.18 | 7.01<br>7.11 | 8.46<br>9.18 | 1.51<br>2.11 |
| Várad-Velencze | | | 9.27 | 2.19 |
| Fugyi-Vásárheli | | | 9.44 | 2.32 |
| Mezö-Telegd | | 7.41 | 10.21 | 2.55 |
| Rév | | 8.10 | 11.38 | 3.38 |
| Bratca | | | 12.16 | 4.01 |
| **Bucia** | | | 12.54 | 4.23 |
| Ciucia | | 9.04 | 1.57 | 4.49 |
| Huiedin | | 9.34 | 3.11 | 5.31 |
| Stana | | | 3.40 | 5.40 |
| Aghiriș | | | 4.15 | 6.12 |
| Ghirbĕu | | | 4.36 | 6.24 |
| Nădĕșel | | | 4.58 | 6.38 |
| **Clușiu** | 11.15 | 10.34 | 5.26 | 6.56<br>7.15 |
| Apahida | 11.34 | | | 7.41 |
| **Ghiriș** | 12.45 | | | 9.18 |
| **Cucerdea** | 1.30 | | | 10.— |
| Uióra | 1.37 | | | 10.09 |
| Vințulŭ de susŭ | 1.45 | | | 10.19 |
| Aiud | 2.07 | | | 10.48 |
| **Teiușŭ** | 2.26 | | | 11.55 |
| Crăciunelŭ | 3.11 | | | 12.34 |
| Blașiu | 3.24 | | | 12.52 |
| Micăsasa | 3.54 | | | 1.34 |
| **Copșa mică** | 4.09 | | | 2.19 |
| Mediașŭ | 4.21 | | | 2.46 |
| Elisabetopole | 5.11 | | | 3.31 |
| **Sighișóra** | 5.45 | | | 3.59 |
| Hașfalĕu | 6.12 | | | 4.32 |
| Homorodŭ | 7.32 | | | 6.53 |
| Ágostonfalva | 8.17 | | | 7.21 |
| Apatia | 8.37 | | | 8.23 |
| Feldióra | 9.06 | | | 9.02 |
| **Brașovŭ** | 9.45<br>1.55 | | | 9.52 |
| Timișŭ | 2.53 | | | |
| **Predealŭ** | 3.28 | | | |
| Bucurescĭ | 9.35 | | | |

### Predealŭ—Budapesta

| | Tren de persóne | Trenŭ accelerată | Trenŭ mixt | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | | | 7.30 | |
| **Predealŭ** | | | 1.14 | |
| Timișŭ | | | 1.45 | |
| **Brașovŭ** | —.—<br>4.10 | | 2.32<br>7.10 | |
| Feldióra | 4.56 | | 7.31 | |
| Apața | 5.37 | | 8.14 | |
| Ágostonfalva | 6.07 | | 8.36 | |
| Homorodŭ | 6.55 | | 9.12 | |
| Hașfalĕu | 8.36 | | 10.24 | |
| **Sighișóra** | 9.13 | | 10.46 | |
| Elisabetopole | 9.56 | | 11.19 | |
| Mediașŭ | 10.37 | | 11.47 | |
| **Copșa mică** | 10.59<br>11.16 | | 12.02<br>12.09 | |
| Micăsasa | 11.37 | | 12.25 | |
| Blașiu | 12.16 | | 12.53 | |
| Crăciunelŭ | 12.33 | | 1.05 | |
| **Teiușŭ** | 1.51 | | 1.47 | |
| Aiudŭ | 2.18 | | 2.08 | |
| Vințulŭ de susŭ | 2.48 | | 2.30 | |
| Uióra | 2.56 | | 2.37 | |
| **Cucerdea** | 3.14 | | 2.53 | |
| **Ghirișŭ** | 4.01 | | 3.26 | |
| Apahida | 5.28 | | 4.40 | |
| **Clușiu** | 5.56<br>6.37 | 5.32 | 5.— | 8.— |
| Nădășelŭ | 6.58 | | | 8.36 |
| Gîhrbău | 7.14 | | | 9.02 |
| Aghireșŭ | 7.29 | 6.11 | | 9:32 |
| Stana | 7.56 | | | 10.11 |
| B. Huiedin | 8.18 | 6.43 | | 10.51 |
| Ciucia | 8.58 | 7.12 | | 12.16 |
| **Bucia** | 9.15 | | | 12.50 |
| Bratca | 9.34 | | | 1.19 |
| Rév | 9.53 | 7.51 | | 2.— |
| Mezö-Telegd | 10.25 | 8.17 | | 3.04 |
| Fugyi-Vásárheli | 10.47 | | | 3.36 |
| Várad-Velencze | 10.57 | | | 3.52 |
| **Oradea-mare** | 11.04<br>11.19 | 8.42<br>8.47 | 10.50 | 4.03<br>4.47 |
| **P. Ladány** | 1.15 | 10.08 | 1.33 | 7.30 |
| **Szolnok** | 3.29 | 11.51 | 3.29 | 3.15 |
| **Budapesta** | 6.33 | 1.55 | 7.45 | 10.— |
| Viena | 2.50 | 7.15 | 6.05 | |

### Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

| | |
|---|---|
| Murĕșŭ-Ludoșŭ | 4.40 |
| Țagŭ-Budatelecŭ | 8.02 |
| Bistrița | —.— |

### Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

| | |
|---|---|
| Bistrița | —.— |
| Țagŭ-Budatelecŭ | 9.41 |
| Murĕșŭ-Ludoșŭ | 1.11 |

*Notă:* Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

### B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de pers. | Trenŭ de pers. |
|---|---|---|---|
| Viena | | 11.10 | 2.— |
| **Budapesta** | | 8.20 | 9.05 |
| **Szolnok** | | 11.20 | 12.41 |
| **Aradŭ** | 2.17 | 4.10<br>4.30 | 5.45<br>6.— |
| Glogovatŭ | 2.37 | 4.43 | 6.13 |
| Gyorok | 3.19 | 5.07 | 6.38 |
| Paulișŭ | 3.43 | 5.19 | 6.51 |
| Radna-Lipova | 4.05 | 5.41 | 7.10 |
| Conop | | 6.09 | 7.37 |
| Bêrzava | | 6.28 | 7.55 |
| Soborșinŭ | | 7.25 | 8.42 |
| Zamŭ | | 8.01 | 9.12 |
| Gurasada | | 8.34 | 9.41 |
| Ilia | | 8.55 | 9.58 |
| Branicica | | 9.19 | 10.17 |
| Deva | 1.47 | 9.51 | 10.42 |
| **Simeria** (Piski) | 2.08 | 10.35 | 11.07 |
| Orăștia | | 11.09 | 11.37 |
| Șibotŭ | | 11.39 | 12.— |
| Vințulŭ de josŭ | | 12.12 | 12.29 |
| **Alba-Iulia** | 8.55 | 12.29 | 12.46 |
| **Teiușŭ** | 9.54 | 1.16 | 1.26 |

### Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

| | Trenŭ mixt | Trenŭ de pers. | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|
| **Teiușŭ** | 11.24 | 3.— | 1.42 |
| **Alba-Iulia** | 12.09 | 3.44 | 2.32 |
| Vințulŭ de josŭ | 12.30 | 4.10 | |
| Șibotŭ | 1.01 | 4.43 | |
| Orăștia | 1.32 | 5.13 | 11.— |
| **Simeria** (Piski) | 2.32 | 6.15 | 11.21 |
| Deva | 2.52 | 6.35 | |
| Branicica | 3.23 | 7.02 | |
| Ilia | 3.55 | 7.28 | |
| Gurasada | 4.08 | 7.40 | |
| Zamŭ | 4.44 | 8.11 | |
| Soborșinŭ | 5.30 | 8.46 | |
| Bêrzava | 6.27 | 9.33 | |
| Conopŭ | 6.47 | 9.53 | |
| Radna-Lipova | 7.28 | 10.27 | 5.50 |
| Paulișu | 7.43 | 10.42 | 6.13 |
| Gyorok | 7.59 | 10.58 | 6.38 |
| Glogovaț | 8.28 | 11.35 | 7.19 |
| **Aradŭ** | 8.42<br>9.17 | 11.39<br>12.31 | 7.38<br>6.20 |
| **Szolnok** | [illegible] | 5.12 | |
| **Budapesta** | 6.— | 8.20 | |
| Viena | 3.— | 6.05 | |

### Simeria (Piski)-Petroșenĭ

| | | |
|---|---|---|
| **Simeria** | 6.47 | 2.42 |
| Streiu | 7.40 | 3.25 |
| Hațegŭ | 8.51 | 4:16 |
| Pui | 10.02 | 5.11 |
| Crivadia | 11.02 | 5.58 |
| Banița | 11.50 | 6.40 |
| **Petroșenĭ** | 12.30 | 7.12 |

### Petroșenĭ-Simeria (Piski)

| | | |
|---|---|---|
| **Petroșenĭ** | 9.36 | 4.26 |
| Banița | 10.17 | 5.12 |
| Crivadia | 10.58 | 5.55 |
| Pui | 11.42 | 6.41 |
| Hațegŭ | 12.23 | 7.26 |
| Streiu | 1.12 | 8.14 |
| **Simeria** | 1.51 | 8.50 |

### Aradŭ—Timișóra

| | | |
|---|---|---|
| **Aradŭ** | 6.05 | 5.48 |
| Aradulŭ nou | 6.33 | 6.19 |
| Németh-Ságh | 6.58 | 6.44 |
| Vinga | 7.29 | 7.16 |
| Orczifalva | 7.55 | 7.47 |
| Merczifalva | 8.14 | 8.08 |
| **Timișóra** | 9.12 | 9.02 |

### Timișóra—Aradŭ

| | | |
|---|---|---|
| **Timișóra** | 6.25 | 5.— |
| Merczifalva | 7.19 | 6.02 |
| Orczifalva | 7.46 | 6.32 |
| Vinga | 8.15 | 7.02 |
| Németh-Ságh | 8.36 | 7.23 |
| Aradulŭ nou | 9.11 | 8.01 |
| **Aradŭ** | 9.27 | 8.17 |

### Ghirișŭ—Turda

| | | |
|---|---|---|
| **Ghirișŭ** | 9.26 | 4.19 |
| **Turda** | 9.47 | 4.40 |

### Turda—Ghirișŭ

| | | |
|---|---|---|
| **Turda** | 8.29 | 3.19 |
| **Ghirișŭ** | 8.50 | 3.40 |

### Sighișóra—Odorheiu

| | |
|---|---|
| Sighișóra | 6.05 |
| Odorheiu | 9.45 |

### Odorheiu—Sighișóra

| | |
|---|---|
| Odorheiu | 5.38 |
| Sighișóră | 9.16 |

### Copșa-mică—Sibiiu

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Copșa-mică** | | 2.29 | 4.35 |
| Șeica mare | | 3.02 | 5.05 |
| Lómneșŭ | | 3.46 | 5.46 |
| Ocna | | 4.18 | 6.17 |
| **Sibiiu** | | 4.42 | 6.40 |

### Sibiiu-Copșa-mică

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Sibiiu** | | 8.50 | 10.— |
| Ocna | | 9.17 | 10.24 |
| Lómneșŭ | | 9.45 | 10.50 |
| Șeica mare | | 10.20 | 11.20 |
| **Copșa-mică** | | 10.49 | 11.45 |

### Cucerdea-Ọșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Cucerdea** | 3.05 | 10.20 | 3.25 |
| Cheța | 3.35 | 10.50 | 3.58 |
| Ludoșŭ | 3.56 | 11.11 | 4.20 |
| M.-Bogata | 4.06 | 11.20 | 4.30 |
| Iernutŭ | 4.43 | 11.57 | 5.11 |
| Sânpaulŭ | 4.58 | 12.12 | 5.28 |
| Mirașteu | 5.21 | 12.36 | 5.53 |
| **Oșorheiu** | 5.40<br>6.— | 12.55<br>4.58 | 6.13 |
| **Reghinul-săs.** | 7.56 | 7.— | |

### Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Reghinul-săs.** | | 8.35 | 8.— |
| **Oșorheiu** | 6.56 | 10.20<br>12.15 | 9.49<br>10.20 |
| Mirașteu | 7.16 | 12.35 | 10.39 |
| Sânpeulŭ | 7.40 | 12.58 | 11.02 |
| Iernutŭ | 8.03 | 1.19 | 11.23 |
| M. Bogata | 8.37 | 1.49 | 11.53 |
| Ludoșŭ | 8.51 | 2.02 | 12.06 |
| Cheța | 9.08 | 2.18 | 12.22 |
| **Cucerdea** | 9.40 | 2.46 | 12.50 |

### Simeria (Piski)-Unied.

| | |
|---|---|
| **Simeria** (Piski) | 2.18 |
| Cerna | 2.39 |
| **Uniedóra** | 3.08 |

### Unied.-Simeria (Piski)

| | |
|---|---|
| **Uniedóra** | 9.30 |
| Cerna | 9.56 |
| **Simeria** | 10.15 |

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.